

• دوشنبه، ۲۸ آبان ۱۴۰۳
• شماره ۲۱۶۳۷

اذان ظهر:	۱۱:۱۷
غروب آفتاب:	۱۶:۲۱
اذان مغرب:	۱۶:۴۱
نیمه شب:	۲۳:۳۳
اذن صبح فردا:	۴:۴۵
طلوع آفتاب فردا:	۶:۱۳

تهران

• ۱۶ جمادی الاول ۱۴۴۶
• ۱۸ نوامبر ۲۰۲۴

اذان ظهر:	۱۱:۵۰
غروب آفتاب:	۱۶:۵۵
اذان مغرب:	۱۷:۱۵
نیمه شب:	۲۳:۰۶
اذان صبح فردا:	۵:۱۷
طلوع آفتاب فردا:	۶:۴۴

امام صادق (ع) می فرماید:

أَحْسِنُ مُجَاوَرَةً مِّنْ جَاوِرَتٍ تَكُنْ مُسْلِمًا؛

با همسایهات خوشرفتاری کن تا مسلمان راستین باشی.

[بحرالانوار، ص ۱۵۸]

اروپا در دوراهی سخت

مذاکرات ایران با اروپا به زودی آغاز می شود. باید دید اروپایی ها می خواهند ترتیبات امنیتی و اولویت های سیاست خارجی مجزایی داشته باشند یا با پیروی از سیاست های ترامپ نسبت به ایران، انتخاب های دیگری از جمله مکانیسم ماشه را دنبال کنند

جعفر یوسفی
Political@khorasannews.com

پیچیده تر خواهد شد. ترامپ بارها اعلام کرده که تنها هدف او جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته ای است اما سیاست های او در عمل می تواند فشارهای اقتصادی و تحریمی را به اوج جدیدی برساند. برای ایران بازگشت ترامپ یک تهدید جدی است، زیرا ممکن است او به طور مستقیم یا از طریق اروپا، مکانیسم اسنپ یک را فعال کند. این اقدام، همه تحریم های سازمان ملل علیه ایران را باز خواهد گرداند و دیپلماسی هسته ای را وارد بحرانی عمیق خواهد کرد. هرچند به دلیل روابط نه چندان مطلوب ترامپ با اروپا شاید ایران بتواند از این فرصت استفاده کند در ۱۱ ماه باقی مانده تا پایان برجام همراهی نسبی اروپا را بخود داشته باشد.

اروپا: انتخابی بین واشنگتن و تهران

این که ترامپ تا چه حد بتواند موافقت اروپا را برای فشار بر ایران کسب کند، موضوعی است که نیاز به زمان دارد اما آن چه مشخص است این که انتخاب مهم، انتخاب سیاست از سوی کشور های اروپایی در برابر ایران خواهد بود. پرونده هسته ای ایران باید تا ۱۸ اکتبر سال ۲۰۲۵ از دستور کار شورای امنیت سازمان ملل خارج شود. با این حال مهم ترین ابزار در دست اروپا، مکانیسمی است که از آن تحت عنوان اسنپ یک یاد می شود، به این معنا که همان طور که در برجام قطعنامه نیز تعبیه شده است، اروپا می تواند از آن استفاده کند تا تمام قطعنامه های شورای امنیت سازمان ملل علیه ایران و تحریم های ایران تحت قطعنامه های ششگانه پیشین شورای امنیت را مواجهه با ایران همچنان درگیر تناقضات داخلی و فشار های لابی های مخالف است. اکنون با احتمال بازگشت دونالد ترامپ به کاخ سفید، فضای مذاکرات

تازه های مطبوعات

هم میهن - بر اساس جدیدترین آمار به دست آمده گردش مالی بازار فیلتر شکن، ۴۵ همت و بیش از هفت برابر در آمد عملیاتی شرکت ارتباطات زیر ساخت است. شرکتی که اصلی ترین متولی زیر ساخت های ارتباطی و مخابراتی کشور است، در سال ۱۴۰۲، توانسته ۳/۶ همت درآمد عملیاتی را محقق کند... بازگشت مصرانه مردم به استفاده از شبکه های اجتماعی و پیام رسان هایی که فیلترینگ و اختلالات اینترنتی متعاقب آن، استفاده از آن ها را بادشواری بسیار مواجه کرده، یک پیام واضح دارد و آن، این است که عموم مردم محدودیتی را که در دسترسی به اینترنت آزاد ایجاد شده، منطقی نمی دانند و برای دور زدن این محدودیت، حاضرند هزینه کنند.

جوان - بازخوانی چهار دهه گذشته نشان می دهد که نظام جمهوری اسلامی ایران در تبدیل ثبات سیاسی به یک روند با دوام مستمر موفق عمل کرده است. سهم بزرگی از این ثبات بر عهده مجلس خبرگان رهبری است. کارکرد اصلی مجلس خبرگان تضمین تداوم ولایت فقیه است و این تضمین ثبات آفرین است. مجلس خبرگان امتحان خود را در این باره یک بار پس داده و پس از درگذشت بنیان گذار جمهوری اسلامی، امام رحل عظیم الشان همچون لنگر گاهی کشتی به تب و تاب افتاده جمهوری اسلامی را ثبات بخشیده است.

انعکاس

تابناک خبرداد: رئیس جمهور طی حکمی مهدی سنایی را با حفظ سمت به عنوان مشاور سیاسی خود منصوب کرد.

خبر آنلاین مدعی شد: علی جنتی گفت: شاید لاریجانی دبیر شورای عالی امنیت ملی شود... شخصیت آقای لاریجانی به گونه ای بوده که چنین مأموریتی [لبنان و سوریه] از طرف مقام معظم رهبری به او داده شده است ... شورای نگهبان آقای پزشکبان را هم رد کرد رهبری تأکید کردند که صلاحیتش تأیید شود. **الف نوشت:** عباس عبدی فعال سیاسی اصلاح طلب گفت: در ماجراهای اخیر مربوط به رفع حصر آقای کروبی وواکنش ایشان، پیام دادم و گفتم که کاملاً مخالف کار شما هستم. این اصلاً چه معنایی دارد که بکی بگوید حصر من به شرطی بر نداشته شود که حصر دیگری را هم برداند؟!... اگر سیستم نمی خواهد مسئله ای را حل کند نمی خواهد دیگر، مسئولیتش پای خودش است و قرار نیست مادمعا کنیم... تقابل با حاکمیت و رادیکالیسم با وقایع" سازگار نیست.

جماران نوشت: حسین صادقی، سفیر سابق ایران در عربستان سعودی گفت: امروز شاهد یک سری تحولات بی سابقه هستیم. مثلاً سران اتحادیه اروپا در نشست مشترک با سران کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس برای نخستین بار بیانیه ای تند و تیز علیه تمامیت ارضی ایران صادر می کنند. شاید ندانید که در مقطعی که روابط ج.ا.ایران و عربستان در حال پهمود بود، پادشاه وقت عربستان ورود کرده و مانع از پیشروی امارات متحده عربی در پیگیری این ادعا شد. پس زمانی که کاری را به موقع و بهنگام انجام دهیم، نتیجه هم می گیریم. پس چرا این موضع گیری ها تغییر می کند؟ به دلیل برخی سیاست ها و فشار هایی که می خواهند به ایران وارد کنند. بخشی از این موضوع هم به عملکرد ایران بازمی گردد. ما نتوانستیم در برخی حوزه ها عملکرد درستی داشته باشیم.

روزنامه خراسان رتبه ۵ نشریات کشوری
صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدیرعامل و مدیرمسئول: حسین سعیدی
سردبیر: حامد رحیم پور
دفتر مرکزی: مشهد، «بوارشهید صادقی(سازمان آب) کدپستی: ۹۱۵۵۹۵۹۷۱»
تلفن: ۳۷۰۰۹۰۰۰
نمابرینخانه: ۳۷۶۴۴۹۵
پنشنی: ۳۷۰۱۰

روابطعمومی: ۰۹۱۱۱ ۳۷۰۰۵۱
پستکد: ۲۰۰۰۹۹۹
نمابرینوبه: ۳۷۶۵۷۷۲
نمابرینکلان: ۳۷۶۱۴۳۵
تلفن امورمشترکین: ۰۹۷۷۷ ۳۷۰۰۳۷۰
دفتر تهران: خیابان نوایر، خیابان نظامی گنجوی کوچه ناردارن، پلاک ۲۳
تلفن وفاکس دفتر تهران: ۸۸۷۱۳۰۹ ۲۱

چاپمشهد: شهرچاپ خراسان | چاپتهران: چاپخانه جام جم برتر رنیا

از پیروزی ترامپ گفت مسیر متفاوتی از آمریکا را در پیش خواهد گرفت: «ما [اروپایی ها] نباید امنیت خود را برای همیشه به آمریکا واگذار کنیم. آیا ما آماده دفاع از منافع مردم اروپا هستیم؟» وی در ادامه با تأکید بر روابط آلمان در این زمینه گفت: «پاریس و برلین در چارچوب «شرایط جدید» برای ایجاد یک اروپای متحد و قوی تر همکاری می کنند». علاوه بر این باید به گزارش اتحادیه اروپا در باره آمریکانیز اشاره کرد. اتحادیه اروپا در گزارشی ارزیابی کرد ایالات متحده دیگر آماده تأمین چتر امنیتی اروپا نیست. حال باید دید اروپا همان طور که مکرراً اظهار کرده، می خواهد ترتیبات امنیتی و اولویت های سیاست خارجی مجزایی داشته باشد یا در این ۱۱ ماه با دنباله روی از سیاست های ترامپ نسبت به ایران، انتخاب های دیگری از جمله مکانیسم اسنپ یک را دنبال کند. این در حالی است که در جریان تقابل های بین ایران و اسرائیل و به صورت خاص، روسیه و اوکراین و اتهامات اروپایی هانسبیت به ایران در باره کمک به روسیه و تحریم ارائه خدمات هوایی به هواپیماهای ایرانی برآورده اروپا، ایران به خوبی پیام خود را برای تقویت بازدارندگی در برابر اروپا در شرایطی که بخواهد مکانیسم ماشه موجود در قطعنامه ۲۲۳۱ را بازگرداند، مخابره کرد. این پیام در باره «افزایش بردموشک ها به بیش از ۲۰۰۰ کیلومتر» [اروپایی ها] دریافت کرده اند. «سیدکمال خرازی» رئیس شورای راهبردی روابط خارجی شهرویر ۱۴۰۳ را با انتقاد از اروپایی ها با اشاره به اقدام ایران در لحاظ کردن حساسیت های آن در باره برد موشکی ایران طی سال های گذشته، در مصاحبه با شبکه «المیادین» به صراحت این پیام را مخابره کرد و گفت: زمانی که آن ها حساسیت ایران را در نظر نمی گیرند، بنابراین دیگر لزومی ندارد ایران نیز حساسیت آنان را در ک کند، لذا احتمال این که ایران برد موشکی خود را توسعه دهد و بیشتر کند، هست». این در واقع یک هشدار به طرف اروپایی نسبت به اتخاذ سیاست های خصمانه در قبال ایران با بازگشت مکانیسم ماشه یا همان اسنپ یک بود. تحولات این ۱۱ ماه مشخص خواهد کرد اروپا کدام مسیر را انتخاب خواهد کرد. آن چه مشخص است، این که انشقاق ایجاد شده در روابط آمریکا و اروپا می تواند یک فرصت برای عبور از این ۱۱ ماه حساس باشد. به نظر می رسد اروپا باید حساسیت های امنیتی و سیاسی ایران نسبت به مسائل بین المللی و منطقه ای تهران را در ک کند، همان طور که ایران همواره تلاش کرده با احترام متقابل، حساسیت های اروپا را در ک کند. افتادن در دام آمریکا باز گرداندن شرایط به وضعیت بی بازگشت، هزینه های امنیت بین المللی را نیز بالا خواهد برد. آنچنان که عراقچی در مصاحبه اخیر خود گفت: ما برای این مذاکرات آمادگی کامل داریم و پنجره های دیپلماسی را باز می دانیم، به شرطی که اراده واقعی در طرف های مقابل ما وجود داشته باشد. در غیر این صورت، ما مسیر دیگری را خواهیم رفت و ما برای هر مسیری آمادگی داریم. همان طور که در قضیه حمله رژیم

صهیونیستی گفتیم ایران برای هر سناریویی آمادگی دارد، در این جا هم به کشور های غربی می گوئیم مسیر هسته ای ما در یک سال آینده، مسیر حساس و پیچیده ای خواهد بود ولی ما برای هر سناریویی آمادگی داریم؛ اگر به نقطه تقابل برسیم یا همکاری، برای آن آمادگی داریم.»

ایران: نیاز به کنشگری فعال

ایران اکنون در موقعیتی حساس قرار دارد. از یک سو، مذاکرات احتمالی می تواند فرصتی برای احیای برجام باشد؛ از سوی دیگر، ایران با تهدید های امنیتی و سیاسی متعددی در سطح منطقه ای و بین المللی مواجه است. تجاوزات مکرر اسرائیل، تحریم های آمریکا و فشار های اروپا همگی بخشی از این چالش ها هستند. ایران باید در این فضای متغیر، دیپلماسی فعال تری داشته باشد و از ابزار های خود، از جمله نفوذ منطقه ای و قدرت نظامی، برای تغییر معادلات بهره برد. حسام الدین آشنا مشاور سابق رئیس جمهور روحانی اخیراً در مورد عراقچی تبیین کرده بود: «عراقچی استاد یارگیری است». اگر عراقچی از این ویژگی شخصی خود بتواند در این ۱۱ ماه آینده استفاده و نظر اروپایی ها را برای فعال نکردن مکانیزم ماشه جلب کند موفقیت بزرگی در کارنامه وی و دستگاه دیپلماسی ثبت خواهد شد.

استراتژی ایران در ۱۱ ماه حساس

مصاحبه عراقچی نشان می دهد که ایران در حال ارزیابی دقیق شرایط برای تصمیم گیری های آینده است. این تصمیم های می تواند شامل سه مسیر اصلی باشد:

تعامل مجدد با اروپا: اگر مذاکرات آغاز شود، ایران تلاش خواهد کرد از فضای اختلاف میان اروپا و آمریکا بهره برد. دستیابی به یک توافق جدید، حتی موقت، می تواند تنش ها را کاهش دهد و زمینه سهو عبور از اکتبر ۲۰۲۵ شود.

تقویت بازدارندگی منطقه ای: ایران ممکن است بر نامه های موشکی و نفوذ منطقه ای خود را گسترش دهد تا به اروپا و آمریکا پیام دهد که هرگونه تحریم یا فشار جدید، هزینه های سنگینی خواهد داشت.

استفاده از هم پیمانان جهانی: همکاری های ایران با چین و روسیه، به ویژه در حوزه های اقتصادی و نظامی، می تواند ابزار مهمی برای مقابله با فشار های غرب باشد. در همین راستا عراقچی گفت: ملاقات با رئیس جمهور چین در بریکس ملاقات بسیار مهم و با اهمیتی بود، تصمیمات بسیار جدی گرفته شد و رئیس جمهور چین تصمیمات مهمی را که گرفته بودند، در آن جلسه اعلام کردند که ان شاء... آثار خود را نشان خواهد داد. همین طور ملاقات های خوبی با مقامات عالی رتبه برزیل، هند و آفریقای جنوبی داشتیم.

جدید به سوره است. استراتژی ایران شامل افزایش توان دفاعی سوریه، به ویژه در حوزه پدافند هوایی و آموزش نیروهای محلی است. این اقدامات می تواند هزینه حملات اسرائیل را افزایش دهد و قدرت مانور تل آویو را محدود کند. با این حال، این استراتژی خطراتی نیز به همراه دارد: هر گونه اقدام تهاجمی یا افزایش تنش میان ایران و اسرائیل می تواند به جنگی گسترده تر در منطقه منجر شود.

چشم انداز آینده

باتوجه به شرایط موجود، آینده سوریه همچنان نامشخص است. از یک سو، انفعال روسیه می تواند به ایران فرصتی برای افزایش نفوذ بدهد، اما از سوی دیگر، واکنش اسرائیل و کشورهای غربی می تواند به تشدید درگیری ها منجر شود. برای ایران، دفاع از سوریه به معنای حفظ یک متحد استراتژیک در منطقه و تقویت محور مقاومت است. اما این استراتژی باید به گونه ای پیش رود که به درگیری مستقیم با اسرائیل منجر نشود. در همین حال، فشار اسد با دو چالش بزرگ مواجه است: حفاظت از حاکمیت خود در برابر حملات خارجی و مدیریت روابط پیچیده میان ایران، روسیه و سایر بازیگران منطقه ای. در نهایت، سوریه بار دیگر به عرصه ای تبدیل شده که تضاد منافع قدرت های بزرگ و منطقه ای در آن تجلی می یابد. اگر چه ایران و اسرائیل در مرکز این تنش ها قرار دارند، اما نقش روسیه، آمریکا و کشورهای عربی را نیز نمی توان نادیده گرفت. آینده این بحران بستگی به این دارد که آیا بازیگران اصلی می توانند راه حلی برای کاهش تنش ها بیابند یا این که منطقه وارد مرحله ای جدید از بی ثباتی می شود؟

از متحدان اصلی بشار اسد شناخته می شود، با دو پایگاه نظامی استراتژیک در طرطوس و حمیمیم، حضوری قابل توجه در سوریه دارد. اما چرا سامانه های پیشرفته پدافندی روسیه مانند اس-۳۰۰ و اس-۴۰۰ که در سوریه مستقر هستند، در برابر حملات هوایی اسرائیل فعال نمی شوند؟ این پرسش، به شکاف های جدی در اولویت های استراتژیک مسکو اشاره دارد. به نظر می رسد روسیه که درگیر جنگ محور ایران است، تمایلی به درگیری مستقیم با اسرائیل ندارد و ترجیح می دهد هزینه های نظامی و دیپلماتیک خود را در سوریه کاهش دهد. علاوه بر این، روابط مسکو و تل آویو در سال های اخیر به گونه ای پیش رفته که روسیه از مقابله جدی با حملات اسرائیل خودداری می کند. این انفعال، باعث شده ایران جای خالی روسیه را پر کند.

ایران و استراتژی جدید در سوریه

ایران در برابر این وضعیت، دو گزینه پیش رو دارد: انتظار برای تغییری در سیاست روسیه یا اقدام مستقیم برای تقویت دفاع سوریه. به نظر می رسد تهران، با توجه به روند اخیر، گزینه دوم را انتخاب کرده است. سفر وزیر دفاع ایران به دمشق، نشان دهنده هم تهران برای تقویت سامانه های دفاعی و احتمالاً ار سال تجهیزات

دیدار با ماسک؛ تایید یا تکذیب؟

در حالی که چند روز از انتشار گسترده اخبار دیدار «محرمانه» ایلان ماسک و سعید ابروانی در نیویورک می گذرد، امروز وزارت خارجه ایران آن را تکذیب کرد. نظر به یادداشت دیروز در باره این ملاقات، طی ساعات گذشته تعداد زیادی پیام و سوال در باره حقیقت ماجرا دریافت کرده ام که در قالب چند نکته پاسخ می دهم. ۱. در تاریخ دیپلماسی ایرانی سابقه داشته است که بعضاً مسائلی و وقایعی تکذیب شده، و بعداً صحت آن روشن شده است؛ مانند ماجرای مک فارلین و مذاکرات محرمانه در عمان در سال ۱۳۹۰. در دنیای پیچیده سیاست و دیپلماسی تکذیب یا تایید، وحی منزل نیست و هر دودر واقع ابزاری دیپلماتیک است که طرف های مختلف برای رسیدن به اهداف خود به کار می گیرند و بعضی وقت ها ربطی به واقعیات ندارد. این امر هم محدود به جمهوری اسلامی ایران نیست. ۳. با وجود تکذیب ملاقات ماسک و نماینده ایران در سازمان ملل، اما شواهد و قراین در تایید آن نمی توان نادیده گرفت؛ از پرداختن به آن نه فقط در نیویورک تایمز بلکه چندین رسانه مشهور دیگر و سکوت تایید گونه ماسک گرفته تا سکوت دوروز ایران و واکنش برخی رسانه های داخلی مانند کیهان به این اتفاق «به عنوان یک فکت» با خائنان به ساده لوحانه توصیف کردن آن. ۴. با شرحی که رفت، به فرض ایرانی بودن طرف های در زدهنده، چنان که نیویورک تایمز مدعی است، آیا هدف اولیه از درخز این بوده است که او فضای سنگین همراه با نوعی نگرانی پس از پیروزی ترامپ شکسته شود و ثانیاً ترامپ در موضع ضعف به تصویر کشیده شود؛ زیرا گفته شد ماسک به عنوان چهره ای نزدیک به ترامپ، درخواست دیدار و گفت و گو را داده و طرف ایرانی مکان دیدار را تعیین کرده است. اگر گمانه پیش گفته صحت داشته باشد که دیگر مهم نیست طرف ایرانی در زدهنده دولتی باشد یا غیر دولتی. ۵. بعید هم نیست که جریان های مخالف مذکره و دیدار در ایران و آمریکا در لودادن خبر با هدف برهم زدن آن نقش داشته باشند. اما احتمال درز آن از جانب اسر ائیل بیشتر از مخالفان ایران و آمریکایی چنین فرایندی است. هدف اسر ائیل نیز روشن است؛ به شکست کشاندن زودهنگام نیز دیدار قبل از این که به فرایندی اثر گذار تبدیل شود. این احتمال نیز به صورت جدی مطرح است. اما در باره چرایی این تکذیب دیپلماتیک: ۱. برخی گفته اند که احتمالاً دولت مجوز نداشته و بعداً از لوفتن دیدار، منکر اصل قضیه شده است. فکر نمی کنم این استدلال در ست باشد و دولت بدون مجوز لازم اقدامی کرده باشد. ۲. احتمال دیگر این که پس از نتایج معکوس درز و تبعات آن و فعال شدن مخالفان این مسئله در داخل ایران، آمریکا و اسرائیل، دولت برای کنترل این وضعیت و جلوگیری از شکست این فرایند در همین آغاز کار به سلاح تکذیب متوسل شده است. همین مواجهه نشان می دهد که بحث تعامل با آمریکا در ایران چنان پیچیده است که نمی توان در این باره به تصمیم روشن و قاطعی رسید. این موضع رسمی شاید در داخل ایران تا حدودی جواب دهد ولی وقتی چنین دیداری صورت گرفته باشد، مخالفان اسرائیلی و آمریکایی از شروع چنین فرایندی حتماً تاکنون اطلاع کافی پیدا کرده اند و بسیار بعید است که تحت تاثیر این تکذیبیه قرار گیرند. ۳. احتمال دیگر به فرض صحت ایرانی بودن طرف اصلی درز دهنده خبر، وجود یک «بازی مذاکراتی» است؛ با این فرض که ایران ممکن است با این تکذیب به دنبال تاثیر گذاری بر محاسبات طرف آمریکایی باشد که با در خواست این دیدار خود را متمایل به «کاهش تنش نشان داده است. به فرض صحت این گمانه، احتمالاً هدف این بوده است که با این تکذیبیه، معذرت و محدودیت دولت ایران برای گفت و گو و مذاکره به طرف آمریکایی القاشود و این که دولت در فضای وجود مخالفت شدید دیگر طرف های متنفذ داخلی، برای دیدار و مذاکره اقدام کرده است و دستش زیاد باز نیست و اگر می خواهد کار پیش رود، باید این مسئله را در نظر گرفته و از طرح خواسته ها و شروط دشوار پر هیز کنند. در هر صورت، انتشار خبر دیدار (در صورت انجام آن) به نفع آینده این گفت و گوها و دیدار ها نیست و از هم اکنون هم حاشیه ها در داخل ایران و آمریکا در حال شکل گرفتن است و سنسور های لابی اسرائیلی نیز به شدت فعال شده است.